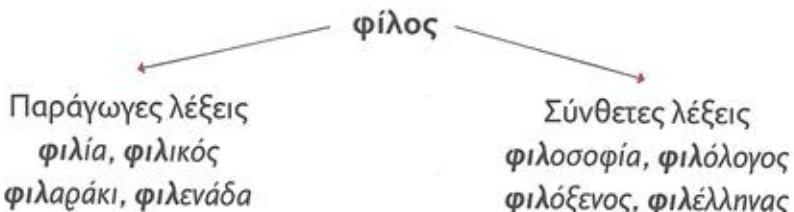

9.3 και 9.4 Η γραμματική του μαθήματος

• Οικογένεια λέξεων

Όλες οι λέξεις που προέρχονται από την ίδια λέξη και έχουν σχηματιστεί είτε με παραγωγή (φίλ-ος, φιλ-ικός) είτε με σύνθεση (φίλος + τιμή → φιλότιμος) αποτελούν μια οικογένεια. Οι λέξεις που ανήκουν στην ίδια οικογένεια αρχίζουν όλες με το ίδιο κομμάτι, έχουν την ίδια ρίζα.

• Αλφαβητική σειρά των λέξεων

Για να γράψουμε τις λέξεις σε αλφαβητική σειρά, δηλαδή σύμφωνα με τη σειρά των γραμμάτων του ελληνικού αλφάβητου, γράφουμε πρώτα τις λέξεις που αρχίζουν από α (άλφα), ύστερα αυτές που αρχίζουν από β (βήτα) κ.ο.κ. π.χ. αχλάδι, βελανιδιά, γιασεμί, δήλωση κ.ο.κ.

Οι λέξεις που αρχίζουν από το ίδιο γράμμα γράφονται πάλι κατά αλφαβητική σειρά. Στην περίπτωση αυτή προσέχουμε το δεύτερο, το τρίτο κ.ο.κ. γράμμα των λέξεων.

π.χ. κανάλι, κανόνας, κεφάλι, κόπος, κράνος, κρεμάστρα κ.ο.κ.

• Ομώνυμες λέξεις

Ομώνυμες λέξεις λέγονται οι λέξεις που ακούγονται το ίδιο, δηλαδή προφέρονται με τον ίδιο τρόπο, αλλά γράφονται διαφορετικά και έχουν διαφορετική σημασία.

π.χ. η λίρα – η λύρα

Το νόμισμα της Αγγλίας είναι η λίρα.

Λίγα παιδιά μαθαίνουν να παίζουν λύρα.

• Μετοχές σε -οντας/-ώντας

Οι μετοχές σε -οντας/-ώντας δείχνουν τρόπο, αλλά γράφονται διαφορετικά.

✓ Όταν τονίζονται στο ο, γράφονται με ω (ωμέγα).

π.χ. κρατώ – κρατώντας, αγαπώ – αγαπώντας

✓ Όταν δεν τονίζονται στο ο, γράφονται με ο (όμικρον).

π.χ. αποφεύγω – αποφεύγοντας, δίνω – δίνοντας